

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Thesaurus Eloquentiae Sacrae Et Profanae, Saluti &
incolumitati Rerumpublicarum utilissimae**

Alberti, Alberto

Coloniae Agrippinae, 1669

Reprehenduntur Adversarii, quod oblectationem Auditorum tam
intemperanter affectent.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69225](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69225)

quid amœnius? quid ejus legatione festivius
 quid falso illo sine sale falsius? quid fluctuan-
 te amari moris conscientia dulcius? quid ad-
 missi facinoris purpurisso lætius? At contra
 B feverior illa styli Tullianam ad normam exi-
 C gendi disciplina, squallori, pædoriq; propior
 est, certè oblectationis apparet penitus ini-
 mica. Strigosa nimis, nimis tristis, si hisce
 acuminibus non exornetur, languida, vul-
 gata, ac nullius ferè pretii videtur Oratio.
 At, si alicujus nominis haberi velis, serviendū
 plausui, serviendum ostentationi, serviendum
 aurium voluptati Hoc nimirum isti crebris
 usurpant sermonibus, hoc semper habent in
 ore: alia esse nunc tempora, quam majorum
 nostrorum: à nostri seculi hominibus hujus-
 modi sermonis condimenta perditè adamari,
 posci, expectari, his ad audiendum invitari,
 his aulas, & templa stipari, his denique tan-
 quam Lydio lapide Oratoris cujuslibet, Con-
 cionatorisque præstantiam examinari, ac
 prædicari. O sapientum cæta consilia! Joon
 o meras ludionum fabulas!

*Reprehenduntur Adversarii, quod oblecta-
 tionem Auditorum tam intempe-
 ranter affectent.*

184. **Q**uid enim hic primum deplem,
 Patres amplissimi? imò quid
 maximè omnium rideam, aut indignè?
 Itane verò, quum persuadendi curam om-
 nem abjecerint Adversarii; quum ingenii
 patri-

patrimonium, si quod etiam à naturâ nacti sunt, penitus, ut ita dicam, conturbaverint; **A** postremo uni se se oblectationi tot tantisque verborum irritamētis eblandiendæ tam scurriliter dedunt, ac mancipant? Et hac demum arte tam molli, fluxaque plausum aliquem ab Auditoribus nituntur elicere? Mitto hic pluribus docere, quàm abjectè, turpiterque voluptas finis constituatur, quod antea jam à me haud jejunè præstitum memini: id dumtaxat in ejusdem sententiæ confirmationem hoc loco addiderim; non defuisse, qui à lotis, **B** atque in omnem intemperantiam projectis solemne admodum esse prudenter notaverint, ut etiam si lasciviam & sempiterni lege Numinis vetari, & illucescentis ductu rationis proscribi, & cōscientiâ remordente exturbari probe nôrint; delectationis tamen abrepti fascino, in turpitudinis cœno fædissimè volutentur; sui tantummodo corporis remissiones, ac delicias quærant; decus, nomenque honestatis; densissimis obsessi tenebris, nequeant intueri. At hæc immodica ornamentorum, acuminum præsertim, cupiditas, hæc cæca adeo contortulis sententiis farcendi periodos libido, quid est, quæso, Auditores, nisi quædam ingenii exuberantis, aut potius furentis luxuria? Nempe qui ingeniosi videri volunt, nominis splendori, ac famæ velificantur; quam ut colligant, omnia ad titillandas oblectatione aures sedulo comparant. **C** Licet autem ejusmodi acumina, atque ornamenta nihil opitulari persuasioni; licet tantam **D**

tam

tam eorum copiam omnium Rhetorum dam-
E nari calculis ; licet experiētiā teste à verè
 prudentibus improbari , maximè sacris in
 Concionibus ; licet divinæ gloriæ plurimum
 officere ; licet sexcenta alia inde fluere detri-
 menta non ignorent ; tantâ nihilominus vo-
 luptatis Auditoribus adspēgēda , sibiq; hinc
 gloriæ conciliandæ flagrant libidine , ut totâ
 id genus salsamentis Orationem , atque Con-
F cionem adobruant. Quid quod hanc eandem
 in rem commodè quoque observârunt non-
 nulli , quemadmodum perditæ muliercula ,
 quæ neq; claris familiæ natalibus , neque mo-
G rum elegantia , neque dotis opimitate nupui
 elocari , honestoq; conjugio maritari possunt ,
 vulgatâ nō rarò pudicitia , in scorta discedit ;
 tum , ut æstuentes hominum affectus impu-
 rissimis lenociniis palàm laceſſant , faciem
 pigmentis adulterare , inter capillorū ordines
 Veneris retia tendere , in sinu integros pro-
 pemodum Floræ hortos gestare solita sunt ;
 ita qui spe omni honestæ laudis promerendæ
 incisa , Auditorum gratiam neq; argumentorū
 apparatu , neque morum suavitate , neque
 affectuum vi , neque persuadendi nervo libi
 demeriri possunt , ipsumq; voluntatis consen-
H sum dicendo emungendum , tanquam nobile
 connubium frustra prænsant : plerumque ad
 meretricias vitiatæ eloquentiæ artes hujus-
 modi inhonestè confugere , styli adulteria
I vani exponere , verborum flosculis , acumi-
K num stricturis , argutiarumque salibus , quò ab
 imperitis adolescentibus , vel à nugatoribus colle-

collegis, medicatâ inescatis dulcedine, inful-
sissimi plausus stipem expriment, Orationes,
Concionesq; suas nequiter prostituere? ô vo-
luptatis servum pecus! ô castæ, castigatæque
eloquentiæ dedecora! Venustas quidem Ora-
tionis spernenda non est: quin omnem illum,
qui persuasionem non remoratur, cultû ultro
jam supra requisivi. Videndum tamen, nec
quid nimis, modusque apprime tenendus est.

*Oblectandi laurcola Adversarii expo-
suntur.*

184. **Q**uid si ego iam delicatos istos De-
clamatores hac etiam qualicun-
que oblectationis evocandæ gloriolâ, tam
suâ, tamque sibi, ut ipsi prædicant, additâ
nullâ ut vi durissimò ipsorum servitio, si eos
ita jactantes audimus, subduci posse videatur,
carere demonstravero? quid si argumentis
effecero, voluptarios istos dicendi artifices,
si cum nostris contendantur, ad deliniendos
jucunditate Auditores ineptè planè perorare?
Quid si extorsero, nullos concinnè magis,
quàm Ciceronianæ candidatos eloquentiæ,
conformare Orationem? Tunc scilicet Ad-
versarii naufragio non tantùm ingenii, ve-
rùm etiam oblectationis; non in mari impe-
riti, ac fluctuantis vulgi, sed in ipso vestrum
omnium, hoc est, sapientissimorum virorum
portu demergentur.

185. Sed antequam propiùs cum Adversa-
riis congregiar, perspicuitatis gratiâ quero

ex